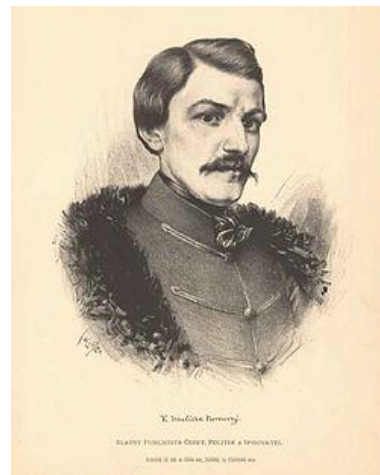

Tyrolské elegie

Karel Havlíček Borovský

Obsah

- 1) Karel Havlíček Borovský
- 2) Vyhnanství v Brixenu
- 3) Tyrolské elegie
- 4) Zdroje

Karel Havlíček Borovský

- 31. října **1821** Borová u Přebyslavi – 29. července **1856** Praha
- Český **básník, novinář**, ekonom a politik
- Považován za zakladatele české **žurnalistiky, satiry** a literární **kritiky**
- Literárně řazen do **realismu**, politicky do 2. generace národních buditelů
- Významná díla – **Epigramy, Obrazy z Rus, Tyrolské elegie, ...**
- Dětství - **Borová na Vysočině**
- Studium - Gymnázium v **Německém Brodě**, studium **filozofie v Praze**
- Až do konce života nekompromisním **kritikem** římskokatolické **církve**
- 1846 - na doporučení Františka Palackého přijat do **Pražských novin** a jejich přílohy **Česká včela**
- 1848 – zakládá **Národní noviny** – **první deník** v Českých zemích; poprvé **zatčen** a několik dnů **vězněn**; zvolen **poslancem** do říšského **sněmu** a národního **výboru** → **propuštěn**
- 1849 – Národní noviny zakázány → příslib mírnosti → vydávání povoleno

Karel Havlíček Borovský

- 1850 – Národní noviny (+ Šotek) znovu zakázány, **vykázán z Prahy** → odchází do **Kutné Hory** → zakládá časopis **Slovan**
- Havlíček **sledován**, podrobován **domovním prohlídkám**, čelí mnoha **obviněním a udáním** → soustavný tlak **nevydržel** → několik finančních **nabídek k loajalitě** → všechny **odmítá**
- 1851 – vydáno **opatření** → možné **zakázat vydávání** jakýchkoli **tiskovin** → Havlíček sám **zastavuje vydávání Slovana**
- 1851 – listopad - Havlíček **postaven před** kutnohorský **soud**, **obviněn** z několika přečinů → soud ho ale **osvobodil** → zastavením Slovana **přestaly existovat poslední české noviny**

Vyhnanství v Brixenu

- Z Kutné Hory se **rodina přesouvá do Německého Brodu**
- Havlíček **zde** žil spíše **v ústraní** a společensky se **neangažoval**
- Že se úřady uchýlí k nezákonnému zásahu, ale pravděpodobně nevěřil
- 1851 – ministr **Bach předkládá** císaři Franzi Josefovi I. **doporučení deportovat** Havlíčka do Salzburgu, nakonec ale **zvolen alpský Brixen**
- O deportaci **rozhodnuto bez** jakéhokoli **soudního řízení**
- **16. prosince 1851 03:00** - policejní komisař Franz Dederer s dvěma strážníky vstupuje do Havlíčkova bytu a vyzývá jej, aby ho následoval
- V doprovodu dalších tří strážníků je spěšným dostavníkem dopraven do tyrolského Brixenu
- Cesta velmi náročná, dokonce se splašily koně
- Zpočátku ubytován v hotelu Elephant – zde se rychle seznámil s dalšími vyhnanci (J. A. Schallhammerem, Rudolfem Hebrem)
- 1852 – za Havlíčkem přijíždí manželka Julie s dcerkou – náklady na cestu hradí policejní ředitelství

Vyhnanství v Brixenu

- Havlíček dostával od rakouského ministerstva vnitra v pravidelných měsíčních splátkách 500 zlatých ročně
- Na živobytí to však evidentně nedostačovalo, protože Havlíček musel citelně sáhnout do rodinných úspor
- V Brixenu odtržen od vlasti a od přátel → v zapadlém městečku byl nešťastný
- Rodina si pronajímá domek, jídlo jim nosí z hostince U Slona
- Havlíček pod stálým policejním dozorem, stejně tak jeho korespondence
- 1854 – manželka s dcerkou se vrací do Prahy, Havlíček doufá v propuštění → to nepřichází → podepisuje protokol, že nebude pokračovat ve veřejných aktivitách → je propuštěn zpět do Čech
- **15. května 1855** – přijíždí do Prahy
- Cestou se dozvídá, že jeho manželka měsíc před tím zemřela na tuberkulózu → nemocí trpí i Havlíček a jeho dcera
- Havlíček bez práce a finančních prostředků → žije v Německém Brodě

Nemoc a smrt

- Úřední zákaz opouštět Německý Brod → na cesty musel mít povolení → chtěl se přestěhovat do Prahy, aby byl blíže dceři
- Pobyt v Praze povolen až po zjištění jeho nevléčitelná nemoci
- 1856 – začíná si stěžovat na stálou únavu a kašel → lékaři rozhodují o jeho pobytu ve Šternberku u Smečna na Kladensku → léčí se u místních pramenů
- **24. července 1856** – v horečkách převezen kočárem do Prahy
- O pět dní později **umírá** ve věku **nedožitých 35 let**
- Pohřeb organizuje Ferdinand Fingerhut-Náprstek (bratr Vojtěcha Náprstka), pořadatelství se ujímá Josef Němec (manžel B. Němcové) a Josef Václav Frič
- Pohřbu se účastní velké množství lidí – policie zaznamenala např. Františka Palackého, Václava Hanku nebo Karla Jaromíra Erbena
- Josef Němec následně odsouzen k osmi dnům vězení

Význam

” **Havlíček**, kterého se rakousko-uherská moc obávala natolik, že jej nezákonně deportovala za hranice, byl nesporně **obětí svých odvážných politických názorů**. **Izolace** od přátel a své vlasti v Brixenu **jej značně psychicky poznamenala**.

Nicméně fakt, že za dobu strávenou Brixenu pobíral Havlíček plat vyššího úřednického zaměstnance (aby se jej vláda zbavila) a obýval druhý nejdražší dům v Brixenu nebo to, že nemoc na kterou zemřel, mu nezpůsobila údajná "izolace", ale "jen" obyčejné nachlazení, se mnohdy neuvádí.

Před jeho smrtí se mu lidé vyhýbali a jeho veřejnou činnost odsuzovali i v tisku. Paradoxně již za několik let se stal národním mučedníkem a jeho osoba byla uctívána.

“

Tyrolské elegie

- **Báseň**
- **Ostrá, útočná satira** na rakouskou vládu a státní policii
- Rukopis dokončen roku **1852**, časopisecky vychází v roce 1861
- Skladba **výrazně autobiografická**
- **9 zpěvů**
- **O Havlíčkově zatčení a jeho následné deportaci** do Brixenu
- Promlouvá k měsíčku – zastupuje jeho vlastní pocity – **Havlíček** se cítí **osamocen, odříznut** od domova – **chce říct co se stalo a proč**
- **Zesměšňuje** zaostalý **státní aparát** Rakouska a svazující **nadvládu cizího národa**
- **Kritizuje i církev, za její zaostalost a pomáhání vladaři**

Tyrolské elegie

- **Popisuje** svoji **cestu**, od **příchodu policistů**, **loučení** s rodinou, rodným městem a vlastí – sám **neví kam jede a jestli se někdy vrátí**
- Po cestě v Rakousku v noci **na horské cestě se jim splášili koně a kočí zmizel, policisté vyskákali hned ven**, strachy celí bez sebe
- **Havlíček však zůstal ve voze a dojel až do města**
- Nakonec **dojeli do Brixenu a Havlíčkovi se začínala vytrácet naděje na návrat**

Ukázka

” *Ach ty světe, obrácený světe!
Vzhůru nohama ve škarpě leží stráž,
ale s panem delikventem samým kluše ekypáž!*

*Ach ty vládo, převrácená vládo!
Národy na šňůrce vodit chceš,
ale s čtyřmi koňmi na opratích
vládnout nemůžeš!*

“

Zdroje

- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel Havlíček Borovský](http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Havlíček_Borovský)
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Tyrolské elegie](http://cs.wikipedia.org/wiki/Tyrolské_elegie)
- [Karel Havlíček Borovský - obrázek](#)

Děkuji za pozornost

Licence

Licenční ustanovení použitých textů viz Wikipedia:

http://wikimediafoundation.org/wiki/Podmínky_užití

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Licence použitého [obrázku](#) - Volné dílo